

Zdeněk Jirotka
SATURNIN

TYPOTEX VILÁGIRODALOM

Zdeněk Jirotka

SATURNIN

Fordította
Balázs Andrea

Nagy Norbert illusztrációival

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

MINISTERSTVO
KULTURY

Ez a könyv a Cseh Köztársaság Kulturális Minisztériumának támogatásával jelent meg.

Zdeněk Jírotka: *Saturnin*

Copyright © Nakladatelství Šulc – Švarc

© Zdeněk Jírotka – heirs, c/o Karolinum Press, 2014

Hungarian translation © Andrea Balázs, c/o Karolinum Press, 2026

Illustration © Nagy Norbert, 2026

Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2026

Ezt a könyvet ember írta és ember fordította.

Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

ISBN 978 963 493 375 5

ISSN 2064-2989

ELSŐ FEJEZET

*Vlach doktor elmélete • Felfogadtam egy inast •
Egy betörő esete • Vlach doktor fejtegetése az ép
elméről és Püthagoraszról*

Bár nem kedvelem túlságosan Vlach doktor hasonlatait és példáit, amelyekkel heves szónoklatát teletűzdeli, azt azért el kell ismernem, hogy a kávéházzal és egy tál fánkról szóló szemléletes példázatában mégiscsak van valami. Legalább megközelítőleg be lehet rajta mutatni, milyen ember is Saturnin.

Vlach doktor az embereket ugyanis aszerint csoportosítja, hogyan viselkednek egy kongó kávéházban, ha egy tál fánk tornyosul az orruk előtt. Képzelsenek el egy luxuskávéházat vasárnap délelőtt. Kint gyönyörűen süt a nap, bent alig akad vendég. Már megreggeliztek, elolvastak minden újságot, kényelmesen hátradőlnek a kipárnázott boxban, és elmélázva szemlélnék egy tál fánkot. Az unalom lassan betölti a kávéház minden zugát.

Nos, éppen ilyenkor kell megmutatkoznia Vlach doktor elmélete szerint, hogy az embereknek ki melyik kategóriájába tartozik. Szerinte, akinek nincs fantáziája, lomha és nélkülözi a humorérzékét, az bambán, üres tekintettel bámulja a fánkot akár délig is, azután felemelkedik, és elindul ebédelni.

Alapos a gyanúm, hogy Vlach doktor engem is ebbe a csoportba sorol. Úgy vélem, joggal. A humort és a mozgékonyt most ne firtassuk, de hogy a fantáziámat kétségbe vonja, miközben tudja, hogy sikerült elfogadhatóan kitöltenem a hivatalos adóbevallási papírokat, az őszintén meglep. No de nem ez a lényeg. Ha ebbe a ka-

tegóriájába tartozom is, számomra még mindig kedvesebb, mint a második csoport tagjának lenni. Annak ugyanis a tál fánkot bámulva, úgymond, az jár a fejében, mi lenne, ha a kávéház többi vendégét egyszer csak, minden előzetes figyelmeztetés nélkül, bombázni kezdené a péksüteménnyel.

Nem értem, hogy egy józan, felnőtt ember hogyan gondolhat ilyesmit. Miközben teljes mértékig egyetértek azzal, hogy Vlach doktor, a saját állítása szerint, ebbe a csoportba tartozik. És érthetetlen módon még büszke is rá. Az embereknek ezt a csoportját ő szellemileg érettebbnek tartja. Én azonban el sem tudom képzelni, mi köze lehet a szellemi érettségnek ahhoz, ha valaki arról ábrándozik, hogyan durran szét a fánk a kávéház ártatlan vendégeinek fején. Elképzelni sem tudom, de rendben, erről ne nyissunk vitát. Megvan ugyanis a véleményem a Vlach doktorral folytatott vitákról. Valahányszor eszmecserébe bocsátkoztam vele, úgy éreztem magam, mint aki ész nélkül nekiront a völgygátnak.

Ha a sors nem hozott volna össze Saturninnal, sosem hittem volna, hogy létezik az embereknek egy harmadik kategóriája is, akik amolyan fehér hollók. Gondolok itt azokra, akiket a levegőn át süvítő fánk képe annyira magával ragad, hogy fogják magukat, és az elképzelésüket valóra is váltják.

Az efféle személyek iránt Vlach doktor mérhetetlen tiszteletet érez. Szerinte ahhoz, hogy valaki ezt megtegye, nem elég született komédiásnak lennie, hanem bátorságra, temperamentumra, és ki tudja mi mindenre van még szüksége. Véleményem szerint ritka örültnek is kell lennie, mert minden értelmes lényt megdöbönt, hogy létezhetnek még emberek a társadalom védelmében kialakított alkotmányos renden kívül. Sajnos arra a sorsra jutottam, hogy kénytelen voltam mindezt a saját bőrömön megtapasztalni. Az efféle emberek tényleg léteznek, és ez idáig nem is igen korlátozták őket személyes szabadságukban. És Saturnin valóban ilyen.

Ha visszatekintek életem legutóbbi, rövid időszakára, sok minden elcsodálkozom. Például, hogy ezalatt mennyi minden történt. Életem olyan intenzív lett, hogy a felgyorsult eseményeket alig győztem követni. Olyan voltam, mint aki a behavazott hegyről lefelé ereszkedve hófödte jégre lép. Gyanítom, hogy a tükörsima jégen lefelé csúszva nem viselkedtem túl méltóságteljesen. Szerintem ez teljesen érthető, és kíváncsi lennék, ki merné a szememre vetni. Olyan tanácsot, hogy bármikor letérhettem volna a síkos útról, csak az adhat, akinek fogalma sincs, mit jelent, ha valaki az utolsó pillanatig küzd kibillent egyensúlyáért. Egyébként nem is volt olyan kellemetlen, sőt szerintem megérte. Rég kinőttem már a kamaszkori ábrándozásokból, kedvelem a nyugodt, megfontolt életet, mégis úgy vélem, senkinek sem árt, ha olykor szokatlan események zúdulnak rá. A fröccsbe még senki sem fulladt bele, a kellemetlenségeket pedig az ember elfelejti. A hóviharban megtett kínos út később, az idő távolából, meglehetősen izgalmas kalandnak tűnik.

Meglehet, szabad és aránylag fiatal emberként inast fogadnom nem volt túl bölcs dolog. Mi több, szertelen volt, sőt regénybe illő. Bizonyos, hogy Csehországban alig akad fiatalember, aki saját inassal rendelkezik, ezért nyugodt, konzervatív alkatomnak az emlék, hogy ily különös dolgot műveltem, kellemetlen.

Saturnin újsághirdetés útján keresett állást, a munkával kapcsolatos feltételei elfogadhatóak voltak számomra, és rendelkezett néhány ígéretes ajánlással is. Külseje és viselkedése nagyon megnyerő volt. Később megtudtam, hogy alapos, rendszeres képzésben részesült. A neve meglehetősen szokatlan, de valahonnan ismerős volt, és nemrég jöttem csak rá, hogy honnan. Kezembe került egy talán két éve megjelent újságcikk arról, hogy betörési kísérlet történt professzor Luda villájába, és beugrott, hogy erről annak idején a kávéházban beszélgettünk is. Saturnin akkor a nap hőse lett, és a lap komolyabb olvasói a fejüket csóválták eljárásán. Egyébként itt az újságcikk:

Egy betörő különös esete. Augusztus 6-ra virradó éjszaka prof. Luda történész, műgyűjtő villájába ismeretlen betörő hatolt be, és megpróbálta felfeszíteni a páncélszekrényt, amelyben prof. Luda néhány értékes arany régiséget őrzött. Mielőtt kinyitotta volna a páncélszekrényt, tevékenységében megzavarta Saturnin úr, a ház alkalmazottja. Hogy mi zajlott le a két férfi között, kivizsgálás tárgya. Amikor ugyanis a rendőrség egy telefonhívásra a helyszínre érkezett, a betörő eszméletlenül feküdt, nagy hasított sebbel a fején. Saturnin úr kissé szokatlan vallomást tett. Azt állította, hogy a betörő saját magát sebesítette meg, méghozzá egy buzogánnyal, Luda professzor gyűjteményéből. Furcsa vallomása mellett makacsul kitart. A betörő a kórházban magához tért, és azt állítja, hogy nem emlékszik a nevére. Az előzetes kivizsgálás szerint az esemény a következőképpen zajlott le: a megzavart betörő élesre töltött fegyverrel megpróbált ráijeszteni Saturnin úrra. Saturnin úr kicsavarta a fegyvert a kezéből, és kihajította az ablakon át a kertbe, ahol később meg is találták. Majd Saturnin úr hosszas beszédet tartott a betörőnek, amelyben kifejtette, hogy egyenlőtlenül felfegyverzett ellenfeleknek párbajozni nem tisztességes. Rákényszerítette a betörőt, hogy vegyen le a falról egy fegyvert, a betörő leírása szerint egy botot, amelyre láncsal egy golyó van erősítve, majd ő is leakasztott a falról egy hasonlót. Zavaros formalitások után megkezdtek a párbajt, amelynek során a betörő megsérült. Az eset érdekessége, hogy a betörő nem zárja ki annak lehetőségét, hogy fejsérülését ő okozta saját magának. Elmondása szerint a szerszámot nagyon nehéz volt kezelni, néhányszor alig tudta elkapni a fejét saját fegyverének keringő golyója elől. Ezenkívül az egész küzdelem során attól rettegett, hogy összetöri a csillárt. Elmondása szerint örül, hogy ennyivel megúszta. A kivizsgálás befejeztével nem feledkezünk meg lapunk olvasóinak részletes tájékoztatást adni.

Mint említettem, Vlach doktorral nem lehet vitázni. Nem elég, hogy rám zúdítja a szavait, mint egy piaci kofa, de legtöbbször egy fordulattal olyasmi ellen indít heves szónoklatot, amiről szándékomban sem állt beszélni. Ez a körülmény hatással lesz elbeszélésem összefüggéseire is, mit lehet tenni. Vlach doktor váratlan megszólalásai hatására a gondolatmenet olykor kriminalisztikai eszmecserével indul és azzal is zárul, miközben szinte folyamatosan a pizstrángfogásról van szó. Vlach doktor már csak ilyen, és egy ötvenéves embert megváltoztatni meglehetősen nehéz.

Amikor egyszer megkérdeztem tőle, mit gondoljon egy épelméjű ember az újságcikkben leírt eseményekről, azt felelte, nagyon nehéz eldönteni, mert manapság már senkinek sem ép az elméje. Azt mondta, agyunkat mindannyian nagyon szűk szakterület szolgáltatába állítottuk, és minden erőnkkel azon igyekszünk, hogy a többi agytekervényünk elsorvadjon. Amint ez megtörténik, felfigyelnek ránk a feletteseink, és megkezdődik a karrierünk. Szerinte elképesztő, hogy az emberek nagy része mennyire nem használja az agyát még a legeggyűbb, legegyszerűbb mérlegelésre sem.

Vlach doktor további bő egy órán át beszélt, de már nem nagyon emlékszem, miről. Végezetül nagyon elismerőleg nyilatkozott Püthagorasról. Véleményét nem cáfoltam meg, de ami azt az állítását illeti, hogy ma már nincs épelméjű ember, úgy gondolom, Vlach doktornak ezt csupán saját magára kellene vonatkoztatnia.

MÁSODIK FEJEZET

Nyugodt, régi ház • Elvből nem használok közmondásokat • Saturnin túlzásai • Hajón lakunk • Ráállok, hogy elfogjuk Marcus Aureliust • Egy férfi sem viseli el, ha kétségbe vonják a bátorságát

Szeretném, ha elképzelnék, milyen nyugodtan életem, mielőtt Saturnin az inasom lett. Egy kis lakást béreltem egy régi polgári házban, amely mindig komoly hatást tett rám egyedi varázsával. Nagyon meg voltam vele elégedve. Az efféle házak gazdag homlokzati stukkózásokkal, kitaposott kőlépcsőikkel, folyosóik intim félhomályával és magas, tömör ajtóikkal lelkileg sokkal közelebb állnak hozzám, mint a modern épületek uniformizált közege. Valahogy úgy érzem, hogy a meghitt emberi léthez hozzátartozik a kellemes, nyugodt félhomály.

Vlach doktor szerint ez az érzés barlanglakó őseinktől származik. Egyébként is nagyon becsmérően nyilatkozott a lakásomról. Nem értette, hogy élhetek abban a házban. Azt mondta, amint belép az épületbe, összeszorul a szíve, lelkét nyomasztó emberi tragédiák képzete tölti be. Szerinte a hosszú éveken át bent lakó emberek mind magukkal vitték a boldogságukat, de fájdalmaikat, szomorúságukat, csalódásaikat otthagyták. Állítja, hogy a ház összes fala magába itta a boldogtalan éjszakák könnyeit, amelyek után már nem következett reggel. Szóval, Vlach doktor szerint borzalmas dolgoknak kellett ott történniük, és ha belép, az mind rászakad.

Tudomásom szerint semmi borzasztó nem történt, egyszer dőlt csak le az állványzat, de nem Vlach doktorra, hanem az udvarra. Senkinek semmi baja nem történt, nincs ok tehát a szomorúságra. Vlach

doktor később azt mondta, jobb, ha a szomorúság zuhan rá és nem az állványzat. Így vonja ki magát minden komolyabb beszélgetésből.

Tehát egy csendes kis lakásban éltem, falain kifakult tapétával és ódon, széles keretű képekkel. Zenélő ingaóra mérte az időt a hatalmas füles fotelban töltött estén.

Igen, meglehetősen gyakran vagyok otthon, különösen, ha kint kedvezőtlen az időjárás. Sötét éjszakákon, mikor az ég esőáradatot zúdít a földre, zord vihar rázza le a fákról a levelet, szélvész süvít ódon várak tornya körül, riadt varjak károgaásával keveredve, mikor magányos vándorok dagasztják a sarat az úton, kétséges céljaik felé tartva, eme sötét éjszakákon hosszú órákat töltöttem a kályha mellett ülve, és a jó öreg Václav Beneš Třebízský valamelyik történelmi regényét olvastam. Majd aludni tértem, és álmomban szerelmes nő sírását, lángoló tetőgerenda ropogását és bosszúesküt hallottam, reggel felébredve pedig azon csodálkoztam, hogy Prága utcáin villamos közlekedik. És igencsak meglepődtem, hogy a kávé, amit Suchánková asszony reggelire hozott nekem, nincs megmérgezve.

Ez a Suchánková asszony egy idősebb hölgy volt, fekete haja elválasztva, és szinte anyásan gondoskodott rólam. Nem nélkülöztem semmit, nem volt mire panaszkodnom, és talán épp ez volt a baj. Van erről egy közmondás, de szólásokat és mondásokat elvből nem használok. Szívből gyűlölöm őket. Ha majd megismerik Kateřina nénémet, megértik, hogy miért.

Tehát ebbe a csendes, nyugodt környezetbe toppant be egy napon Saturnin, és kötelességének érezte, hogy olyan mozgalmassá tegye az életemet, amennyire csak tudja. Mint látni fogják, ez sikerült is neki.

Az érthetőség kedvéért: nem akarom azt állítani, hogy Saturnin nem volt jó inas. Minden tulajdonsága megvolt ahhoz, amivel egy jó inasnak rendelkeznie kell. Jóképű, szőke hajú férfi, tisztességes, megbízható és nagyon okos. Mindig az volt az érzésem, hogy legalább annyira lehetne egy nemzetközi konszern vezetője, mint személyi

inas. Az igazgatói széket természetesen nem váltogathatná olyan gyakran, mint inasként betöltött állásait.

Amikor bemutatta az iratait, konstatálnom kellett, hogy legutóbbi munkahelyéről hiányzik az igazolás. Később megtudtam, miért nem kaphatta meg. A helyet egy meglehetősen abszurd jelenet után hagyta ott. Valamiféle ámokfutás kerítette ugyanis hatalmába abban a pillanatban, amikor rádöbbsent, hogy egy percig sem tűri tovább munkaadónője viselkedését. Dühében, amelyről minden okom megvan azt feltételezni, hogy színlelt volt, a lakás berendezését megbocsáthatatlan módon tönkretette, meglepett munkaadóját pedig a kastélypark szökőkútjának medencéjébe dobta, és csak ezek után higgadt le. Nem nevezem meg a szóban forgó hölgyet, bár nagyon is jól ismerem, csupán annyit szeretnék megjegyezni, hogy tapasztaltam a hölgygel bizonyos mértékig megmagyarázza, sőt, talán fel is menti Saturnint tette alól. Úgy értem, nagy számban ismerek olyan embereket, akik szívesen beledobták volna a hölgyet a szökőkútba. Egyikük sem fejezte volna be azonban úgy a tettét, ahogy Saturnin. Amikor ugyanis a hölgy derékig felbukkant a medencéből és teljes értetlenséggel elkövetőjére csodálkozott, Saturnin mereven meghajolt előtte és közölte, hogy meg van terítve. Majd távozott, hogy becsomagolja a holmiját.

Jóval később kénytelen voltam belátni, hogy az efféle esztelen helyzetek kiprovokálása a szenvedélye. Nem gondolom ugyanakkor, hogy velem szemben megengedett volna magának ilyesmit. Egyrészt a testalkatom meggyőzte arról, hogy nem feltétlenül az ő elképzelése szerint alakulnának a dolgok, másrészt féken tartotta természetes emberi méltóságom. Mégis, attól fogva, hogy a szolgálóm lett, nem tudtam sem a napját, sem az óráját annak, hogy mikor leszek kénytelen teljességgel előreláthatatlan, meghökkentő és rendszerint meglehetősen kellemetlen szituációkat megoldani.

Úgy kezdődött, hogy amikor Suchánková asszonnyal beszélgetett

rólam, állítólag a leglehetőlenebb titulusokkal látott el, mint például sir, Öméltósága, szahib vagy Nemzetes úr, attól függően, hogy éppen mit olvasott előtte. Majd különféle vadásztrófeákat, így bivalyszarvat, elefántagyarat, vagy állatprémeket és hasonlókat hordott a lakásomban. Később kiderítettem, hogy vezető színházunk kellékesétől kölcsönözte a rekvizitumokat. Ha nem voltam jelen, barátaimat rólam szóló kitalált vadászhistóriákkal traktálta. Ezzel magyarázhatom csupán, hogy a kávéházban néhány ismerős hölgy azzal a kéréssel lepett meg, meséljem el, hogyan öltem meg egy cápát a fényképezőgépem állványával. Természetesen tiltakoztam, hogy valaha is ilyesmit tettem volna, azóta mégis túl szerény hős hírében állok.

Hiába törtem a fejem, hogy Saturnin miért tesz ilyesmit. Eleinte arra gondoltam, talán kórosan arra vágyik, hogy egy kalandor gentleman inasa legyen, és prózai alkatomat kénytelen a hős nimbuszával övezni. Később azonban arra a meggyőződésre jutottam, hogy egyszerűen ez a szórakozása.

A humora is elfogadhatatlan volt. Egyszer egy zavaros viccelméssel állt elő, az úgymond kanadai viccekről. Ha jól értem, ezeknek a vicceknek a poénja abban áll, hogy vagy leég a ház, vagy valaki súlyosan megsérül. Nem mondhatnám, hogy ez a fajta humor megnyeri a tetszésemet.

Úgy fél év után Saturnin azt a nézetét vezette elő, hogy a lakásból, amiben addig nyugodtan éltünk, el kellene költözni, mert nem elég nagy. Ez végső soron igaz volt. Eredetileg bőven elfértem benne, de ha látott már valaki bivalyszarvat..., de ez hosszú történet. Magától értetődő, hogy Vlach doktor támogatta Saturnint. Azt mondta, már rég el kellett volna költöznöm abból a házból, gyatra az egészségem, és dohos a lakás. Egy fikarcnyi igazság sem volt benne. Először is a lakás csöppet sem volt dohos, ami pedig az egészségemet illeti, Vlach doktornak fogalma sincs róla. Utoljára akkor vizsgált meg, amikor kanyarós voltam, úgy tízéves korom körül.

A történet úgy ért véget, hogy Saturnin egy délután felkeresett barátaim körében, és diszkrétan közölte velem, hogy elköltöztünk. Hozzátette, hogy a folyón lakunk, nem messze a lánchídtól.

Láthatóan jól jött volna neki, ha elájulok. Én azonban megőriztem teljes nyugalmamat, és folytattam a megkezdett kártyapartit. Csak este, miután felhajtottam néhány konyakot, néztem el a régi lakásba. Valóban üres volt, és Suchánková asszonynak ki volt sírva a szeme. Abból, amilyen stílusban a ház tulajdonosa beszélt velem, úgy ítélt meg, hogy jobb, ha nem érdeklődöm a kiköltözés részletei felől. Majd elmentem a lánchídhhoz. Esztelenség volt, de valahová mennem kellett. Saturnin a parton állt, lapos tengerészsapkával a fején, és kapitánynak szólított.

Attól fogva lakóhajón éltünk, és nem állíthatom, hogy olyan borzasztó lett volna. Igaz, hogy mindjárt az első héten egy éjszaka kilazult a horgony, és a hajónk elszabadult. Kellemetlenül érintett, ugyanis teljes volt a sötétség, és először azt hittem, Saturnin megfulladt, mert sehol nem találtam. Később kiderült, hogy az árbóckosárban aludt. Egyébként ettől a zavaró esettől eltekintve nem volt semmi okom panaszkodni az új lakóhelyemet illetően. Sok mindennel meg kell békélni az életben.

Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy kivettem volna magam Saturnin kényének-kedvének. Nem tehettem, már csak azért sem, mert nem volt közömbös a hírem, amit hóbortjaival amúgy is jelentősen megtépezett. Kezdtem eszelősen vakmerő és szélsőséges ember hírében állni. Mint mondjuk a kalandos életű filmpionír Harry Piel. Egyszer valamelyik újság megemlítette a lakóhajónkat, és ebben az összefüggésben mint „közismert sportolónk” szerepeltem. Másnap véletlenül meghallottam, amint Saturnin felháborodva taglalta a tüzelőt szállítónknak, hogy a szerkesztő nem írta bele a cikkbe, hogy „ragadozókra vadászom”, pedig határozottan kérte rá.

Az egyre növekvő és alaptalan, számomra igen kellemetlen pletyka, hogy rendkívüli férfi vagyok, súlyos következményekkel járt. Egy éjszaka például hivatalos sapkát viselő férfi ébresztett fel, és elmagyarázta, hogy sürgős szükség van a segítségemre. Jelentős adag kombinatorikai készségre volt szükségem, hogy zavaros elbeszéléséből megértsem, egy gondozott, azt híván magáról, hogy ő Marcus Aurelius, megszökött, és az intézmény gondnoksága úgy véli, az én kvalitásaimmal gyerekjáték az illetőt befogni. Nehéz csalódást okoznia annak, akiről az embereknek jó a véleményük. Felkeltem hát, és sebtében felöltöztem. A hivatalos sapkát viselő férfi azt állította, meg kell kérnie engem, hogy legyek szíves, vigyek magammal puskát. Nincs semmiféle puskám, így kimentettem magam. Azt feleltem, nem lesz rá szükségem, és a hivatalos sapkás férfi leplezetlen tiszteletet kifejező arccal tekintett rám.

Utasításokat adtam Saturninnak arra az esetre, ha nem térnék vissza, és útra keltem a férfival az esős éjszakában. Csupán az útközben folytatott beszélgetésből derült ki, hogy a gondozott, Marcus Aurelius, az állatkert oroszlánja.

Bizonyos, hogy legalábbis átlagosan bátor férfi vagyok, de képzelhetik, hogyan éreztem magam. Nem is gondolok rá szívesen. Szerencsére az ügy jól végződött. Az állatkert alkalmazottainak ugyanis sikerült elfogniuk az oroszlánt, miután a 12-es villamos motoros szerelvényét hiába támadta, és fáradtan elaludt. Beavatkozásomra tehát nem volt szükség, az állatkert gondnoka mégis hálás szavakkal nagyra értékelte hajlandóságomat, amellyel Prága veszélyeztetett lakosságának segítségére siettem, majd kifejezte reményét, hogy legközelebb lesz rá mód, és saját kezemmel fülön foghatom valamelyik ragadozót. Talán azt képzelte, épp erre vágyom.

Másnap az állt a lapokban, hogy rendkívül készségesen segítettem szegény Marcus Aurelius elfogásában. Képzelhetik, hogy ez az eset is Saturnin malmára hajtotta a vizet.

Amikor az esetről doktor Vlachhal beszélgettem, meglepő véleményének adott hangot, szinte megsértett. Közölte ugyanis, hogy szerinte a legenda, amivel Saturnin körülvelt, a javamra szolgál. Különben nem tudná mivel magyarázni, hogy hajlandó voltam éjszaka a Troja negyedbe menni oroszlánvadászatra.

Mindig is úgy véltem, születni kell arra, hogy valakinek érzéke legyen megítélni az emberek jellemét. Sem az évek, sem a tapasztalatok nem hozzák meg ezt a képességet, amint ezt Vlach doktor is bizonyítja. Egyébként hogy juthatna ilyesmi az eszébe? Milyen balgának, milyen hiúnak tarthat! Ha kalandor hírében óhajtanék tetszelegni, én magam tennék érte, és nem várnám meg, hogy az inasom intézkedjen. Nem tekinthetünk el attól a ténytől sem, hogy a körülmények hoztak ilyen helyzetbe, és súlyos döntésre kellett jutnom úgy az igazságérzetem, mint született büszkeségem szempontjából.

Ha valaki normális, józan állampolgárként nyugodt életet él, barátainak és ismerőseinek semmi okuk sincs azt mérlegelni, hogyan viselkedne, ha megtámadná egy feldühödött bivaly. Képzeljék csak el magukat a saját környezetükben, és rájönnek, hogy ez esztelenség. Gondoljanak bele, Saturnin az ötleteivel szinte kényszerítette a barátaimat, hogy ítélkezzenek fölöttem. Szándékosan próbáknak tett ki személyes bátorságomat illetően, akár egy kísérleti nyulat.

Én például sosem állítottam azt a bizonyos ostobaságot a cápáról és a fényképezőgép-állványról, de képzeljék csak el, hogy éreznék magukat, ha a legszebb leányjakak, amiket valaha láttak, kételkedően lefittyedve így szólnának: – Maga és a cápa?! – Nyilván érthető, ha bizonyos döntéseimet megpecsételte óhajom, hogy egy napon azt mondhassam: – Igen, Barbora kisasszony, én és a cápa, én és az oroszlán, én és bármilyen veszély a világon.